

2726

10416(4)

GOUVERNEUR
VAN
NEDERLANDS NIEUW-GUINEA

Origineel in doss. *G 10416*
(Corr. No. *K 54 apr. 1985*)

Hollandia, 24 oktober 1958.

VvK.

No. : P 9002 / VERTROUWELIJK.
Bijlage(n) : Overzicht reacties op reis-
verslag Dr. Van Baal.
Onderwerp : Reis naar Papua/
New Guinea.

A A N :

Zijne Excellentie de Minister
van Zaken Oversee

te 's-GR A V E N H A G E. (2x)

P E R S O O N L I J K .

Met verwijzing naar Uw schrijven van 28 juni 1958 Letter D 33/No. 115/NNG/Vertrouwelijk, betreffende het reisverslag van het bezoek van mijn ambtsvoorganger aan Australisch Nieuw-Guinea, de daarop ontvangen reacties en de plaats, welke dit onderwerp teekent in een te ontwerpen meerjarenplan, heb ik de eer de aandacht van Uwe Excellentie te vragen voor ondervolgende beschouwingen.

Daarin is tevens vervat het antwoord op Uw brief van 12 september j.l. Letter V 44/No. 165/NNG/Vertr., betreffende het verslag van de heer Massink over zijn bezoek aan de Eastern Highlands.

Het reisverslag van Dr. Van Baal is bekendgemaakt aan de Dienst- en Kantoorhoofden en aan de Residenten.

Aan het bij de toezending gedaan verzoek om commentaar en voorstellen blijkt mij door de betrokken instanties slechts ten dele te zijn voldaan. Van de -onvolledige- reacties zijn de voornaamste weer vermenigvuldigd en rondgezonden. Tot een algemene samenspraak over de aan de orde gestelde problemen is het niet of nauwelijks gekomen.

Overigens kan worden opgemerkt, dat het reisverslag niet het gehele terrein van de "lering uit de Australische praktijk in Papua/New Guinea" bestrijkt.

De behandeling van het verslag heb ik afgesloten met het doen opstellen van een overzicht der gegeven commentaren en de stand van zaken met betrekking tot de aangeroeerde onderwerpen (vide bijlage).

Als ...

Als algemene conclusie kan thans worden gesteld, - en dit geldt evenzeer ten aanzien van het verslag van de heer Massink - dat met het constateren alleen van de verschillen bij de gang van zaken in beide gebiedsdelen nog geen mogelijkheid wordt aangewezen om het geleerde in dit gebiedsdeel in de praktijk te brengen. De behandeling der stof is te fragmentarisch en met te weinig kennis van de achtergronden geschied. Als voorbeeld moge ik wijzen op de punten 5 en 6 en hetgeen hieromtrent op blz. 12 van het Reisverslag van de Oriëntatiereis naar Papua/New Guinea van de Attaché voor Nieuw-Guinea Zaken (U aangeboden bij diens schrijven van 22 september j.l. No. 231/102-Vertrouwelijk) wordt vermeld over het Coöperatievezen en de Native Local Government Councils: "meer façade dan werkelijkheid" signaleert de Heer Van Beuge.

De tijd lijkt nu gekomen, - en naar gehoopt wordt zullen op de thans in gang zijnde conferentie te Canberra hierover de nodige afspraken worden gemaakt -, om op meer systematische wijze gegevens omtrent het aangrenzende gebiedsdeel te verzamelen. In de bekende "working papers" zijn hiertoe verschillende suggesties gedaan.

Een beter inzicht in de overeenkomsten en verschillen met betrekking tot de problemen en het te voeren beleid ter oplossing daarvan dient te worden verkregen, alhoewel het reeds vaststaat, dat er een aantal factoren zijn, o.a. naar voren komende in het evenbedeelde verslag van de Heer Van Beuge op blz. 2 onder "private enterprise", die een gelijke behandeling, laat staan oplossing als de Australiërs vonden, in de weg staan.

Voorzover voor de behandeling van zich voordoende zaken vergelijking nuttig is en uitvoering der te Canberra overeen te komen werkwijze daarin niet op adaequate wijze voorziet, ligt het in mijn voornemen om telkenmale op die punten de liaison-officer te Port Moresby opdracht te geven op grondige wijze, anders dan tijdens een reis of een incidenteel contact kan geschieden, dus na gedegen onderzoek te rapporteren.

Nochtans kan ook naar mijn gevoel aan het onderwerp van de lering, die kan worden getrokken uit het Australische voorbeeld reeds thans een belangrijke plaats worden ingeruimd bij het opstellen van meerjarenplannen.

Wanneer ik er echter dan nu toe overga een aanduiding te geven van mijn - zeer voorlopige - inzichten ten aanzien van een dergelijk meerjarenplan (of meerjarenplannen), wil ik beginnen erop te wijzen, dat naar het mij voorkomt in hetzelfde Australische voorbeeld een vingerwijzing ligt voor het beperkte karakter, dat elk plan in dit land noodzakelijkerwijs zal hebben. Ik refereer aan hetgeen de Resident van West-Nieuw-Guinea op blz. 3 van zijn U bekende, als reactie op het reisverslag van Dr. Van Baal geschreven brief van 3 januari 1958 No. 342/Geheim stelt ten aanzien van het z.i. te centralistisch beheer, dat de ambtenaren buiten het centrum te weinig armslag zou laten en een enthousiaster en gedurfter aanpak in het algemeen in de weg zou staan.

Indien ...

Indien als een belang wordt gezien, dat voor ontplooiing van plaatselijke initiatieven ruimte moet blijven, dient te worden onderkend, dat dit veelal zal neerkomen op het nemen van incidentele maatregelen, niet in een plan voorkomende, hetgeen niet hetzelfde is als werken te hooi en te gras. De hier te lande te verrichten taak zal nog lange tijd tot op zekere hoogte het karakter van experimenteren en pionieren dragen.

In dergelijke incidentele ontwikkelingen zal ook in de begroting niet zijn voorzien. In voorkomende gevallen (b.v. de wegaanleg door de bevolking aan de Wisselmeren, waarvoor op korte termijn een bedrag voor gereedschap nodig is) weet men zich soms wel te redden, doch de wijze waarop dit moet gebeuren is niet elegant.

Principieel juist lijkt het daarvoor een voorziening te treffen bij de begroting zelve. De post "Openlegging binnenland" lijkt mij daarvoor maar ten dele aangewezen. Geconstateerd moest bovendien worden, dat in de ontwerp-begroting 1958 de uitgaven hiervoor aanvankelijk waren geraamd op f 400.000, welk bedrag moest worden teruggebracht tot f 200.000 om het geheel binnen de gestelde financiële limiet te kunnen houden. Dit bedrag is in de loop van het jaar uiteraard te klein gebleken, in het bijzonder als gevolg van de niet voorziene noodzaak de basis in de Ok-Sibilvallei als bestuurspost reeds in het begin van het jaar te financieren.

Waar de activiteit als bovenbedoeld niet steeds onder openlegging binnenland zal zijn te brengen, doch meer bedoeld is het scheppen van ruimte voor niet voorziene ontwikkelingen in het algemeen, zou wellicht onder een andere benaming een bedrag voor dit doel zijn op te brengen. Het wil mij voorkomen, dat f 1.000.000 aan de behoefte zou tegemoet komen. Het levert dan ook minder bezwaar op om voor het overige de diensten strakker te binden aan hetgeen bij de begroting is voorzien.

Aan het door Resident Van Bodegom genoemde bezwaar van een centralistische werkwijze zou ik voorts, zonder nog het woord decentralisatie met zijn financiële implicaties te gebruiken, willen tegemoetkomen door allereerst een werkwijze binnen de afdelingen te bevorderen, waarbij de coördinerende en stimulerende functie van de Resident tot volle gelding komt. Allereerst is hiervoor nodig, dat hij door de vertegenwoordigers van de verschillende diensten systematisch wordt ingelicht en geraadpleegd.

Bij de nieuwe opzet voor de rapportering door Diensthoofden en Residenten, waarover handelt mijn schrijven van 13 oktober 1958 No. 4056/Dienstgeheim, is hiermede reeds rekening gehouden. In besprekingen met Diensthoofden wordt door mij voortdurend op de plaats van de Resident gewezen en het geven van beslissingen afhankelijk gesteld van een mede te overleggen advies van de betrokken Resident. Uit de U binnenkort toe te zenden notulen van de laatst gehouden zitting van de Raad van Diensthoofden voor de goedkeuring van de ontwerp-begroting 1959, zal U ook kunnen blijken, dat daarbij de plaats en de taak der Residenten bij het opstellen der begroting voor 1960 duidelijk is aangewezen.

Wanneer hier van een meerjarenplan sprake is, zou ik willen vaststellen, dat op dit moment de aan deze term in concreto toe te kennen inhoud nog geenszins vast omschreven is.

Om dit te illustreren moge als uitgangspunt worden genomen de passage van de Memorie van Antwoord aan de 2de Kamer op de begroting van Nederlands-Nieuw-Guinea over het jaar 1956, waar gesproken wordt van langjarige ontwikkelingsplannen: "Waar mogelijk zal op verschillende terreinen worden gestreefd naar langjarige ontwikkelingsplannen. Zoals al bij herhaling van Regeringszijde in de Kamer is betoogd dient aan het ontwerpen van dergelijke plannen veel onderzoek en research vooraf te gaan ..... Tot het opstellen van een allesomvattendplan met scherp omschreven doelstellingen ontbreken haar vooralnog voldoende gegevens."

Het in maart 1958 uitgebrachte "Report of exploratory mission to Netherlands New Guinea" door deskundigen van de Internationale Bank voor Reconstructie en Ontwikkeling geeft onder "Planning for Development" aan, dat "in an environment like that of New Guinea, it is probably inevitable that attention is focused at first mainly on current problems as they arise rather than on systematic analysis of the whole situation or on longer-range planning. Our impression is that this has been the case in New Guinea up to the present time. Officials have been largely -- and perhaps unavoidably -- preoccupied with immediate problems and there has been a natural tendency to-project by project."

In the initial stages of development this approach may well have been the proper one. Very little was known about the area and a good deal of flexibility and experimentation was essential. Even at this early stage, however, it is possible that the lack of any overall planning may have resulted in the scattering of scarce administrative resources somewhat too widely, perhaps at the expense of more solid progress in certain important areas.

In any event, a point has now been reached at which it would seem desirable to give increased attention to the broader and longer-range aspects of the administration's efforts. " en even verder "elaborate programming is not required; this would be out of place in New Guinea."

Als onderwerpen en gebieden, waarop meerjarige planning op de bovenaangegeven voet aangewezen lijkt, tekenen zich de volgende af:

1. Bestuursuitbreiding.

Hiervoor werden reeds plannen opgesteld, U aangeboden bij dezerzijdse brief van 28 augustus 1958 No. 3490/Vertrouwelijk, welke een termijn van zeven jaar bestrijken.

Ook bij dit onderwerp geeft het wel pas op de betrekkelijkheid van een plan te wijzen. Reeds werd in evenvermelde brief op pag.4 gesteld, dat "gezien de vele onbekende factoren, die zich bij het betreden van nog niet ontsloten gebieden kunnen voordoen, is het uiteraard aan twijfel onderhevig, of het bovenstaande tijdschema wel zal kunnen worden gehandhaafd."

Het ziet er zo kort na het uitspreken reeds naar uit of deze twijfel tot zekerheid zal worden. In het plan voor de bestuursuitbreiding namelijk is o.a. opgenomen het aantrekken ...

aantrekken van 7 aspirant controleurs in 1958. De pogingen daartoe resulteerden slechts in het beschikbaar komen van 4, ouder dan gewenste, kandidaten per februari 1959.

Of de met de ontwikkeling gepaard gaande toename der financiële lasten gehonoreerd zal kunnen worden is m.i. ook nog een open vraag.

2. Uitbreiding van de deelname der bevolking aan het bestuur.

De verwerkelijking van dit streven is denkbaar langs twee wegen, n.l. door bezetting van belangrijker plaatsen in het ambtelijk apparaat door Papoea's en door ontwikkeling van zelfbesturende en vertegenwoordigende raden.

Een planmatige voortgang langs eerstgenoemde weg vereist een planning op personeelsgebied, die onmiddellijk verband houdt met onderwijsplanning. Gedachten, die in deze richting gaan, komen tot uiting in de bij de Zending heersende opvattingen over het onderwijs, als weergegeven in het verslag van de Parlementaire Missie. Ook tijdens de laatste zitting van de Raad voor Volksontwikkeling werd van Zendingzijde dit onderwerp aan de orde gesteld. De beraadslaging hierover zal op de volgende zitting worden voortgezet.

De ontwikkeling naar zelfbestuur moet feitelijk nog beginnen.

Hoewel van de wijze, waarop deze in zijn werk zou kunnen gaan wel een voorstelling bestaat, kan het tempo van de ontwikkeling, dat van de reactie van bevolkingzijde afhankelijk is, moeilijk worden voorzien.

Hierover handelt mijn schrijven van 10 oktober j.l. No. 4043/Vertrouwelijk betreffende de instelling van zelfstandige gemeenschappen. Een voorlopig programma werd daarin (blz.8) tevens ontvouwd.

3. Onderwijsplanning.

Hiervan was hiervoor reeds sprake in verband met personeelsplanning, doch het onderwerp dient als afzonderlijk terrein voor een deelplan te worden genoemd. Op dit veelomvattend onderwerp zal voorshands in dit bestek niet in den brede worden ingegaan, slechts wordt aangestipt, dat wil het Gouvernement niet slechts een passieve onderwijspolitiek voeren, onderzoek naar de maatschappelijke behoefte aan onderwijs geboden is. Verwezen moge worden naar de punten 10 en 11 van het bij dit schrijven gevoegde overzicht.

4. Economische ontwikkelingsplannen.

Van verschillende zijden is in de laatste tijd de wenselijkheid betoogd van het opstellen van meerjarige ontwikkelingsplannen op economisch gebied.

De Parlementaire Missie spreekt in haar rapport van welvaartsplannen per district en onderafdeling.

De Raad voor Volksontwikkeling sprak zich in zijn laatste zitting uit voor opstelling van regionale welvaartsplannen, waarvan een algemeen welvaartsplan de synthese zou moeten vormen. Hierbij deed de Raad een tweetal belangwekkende principiële uitspraken n.l. (blz.20 van het Verslag der 5e zitting).

" Voorts ...

"Voorts is de Raad de overtuiging toegedaan, dat op de duur de ontwikkeling op sociaal en cultureel gebied mede afhankelijk zal zijn van de mate van economische weerbaarheid van het land."

en (blz. 21)

"Men zal bij de samenstelling van dit algemeen welvaartsplan te werk moeten gaan in dier voege, dat men zich bij de planning concentreert op streken, welke de beste ontwikkelingskansen bieden en waar resultaten op kortere termijn verwachtbaar zijn."

De betrekkelijke stukken werden U aangeboden bij brief van 24 september 1958 No. 11642/58/XIII/4.

De voorgenomen instelling van een Dienst van Economische Zaken per 1 januari 1959 kan mede als voorbereiding van de totstandkoming van meerjarige plannen voor de economische ontwikkeling worden gezien.

Incorporatie van de huidige afdelingen Landbouw en Boswezen in die Dienst zal de economische gerichtheid van de activiteiten van deze afdelingen, welke veelal nog een experimenteel karakter dragen, ten goede komen.

Het behandelde in de Raad voor Volksontwikkeling gaf mij overigens reeds aanleiding tot de opdracht om een algehele inventarisatie op te stellen van hetgeen reeds is geschied aan planning op economisch gebied, zoals U moge blijken uit de bijlage van evengenoemde brief van 24 september j.l. waarbij het betreffende schrijven aan de Directeur van Financiën per zelfde datum, is gevoegd. Volledigheidshalve zij hier melding gemaakt van enige reeds bestaande plannen, n.l. de agrarische streekprojecten (Ajamaroe, Mappi, Nimboran). Uitbreiding van deze regionale planning vindt zijn begrenzing in de onvolledigheid van de benodigde basis-gegevens. Zo valt voor het centrale bergland geen economisch ontwikkelingsplan op te stellen zo lang niet bekend is of exportgewassen als koffie en wellicht andere er willen groeien.

Voorbereidingen worden getroffen om door middel van een drietal commissies van advies en toezicht respectievelijk voor de Stichtingen Agrarisch Onderzoek en Voorbereiding Agrarische bedrijven en de Scheepswerf - over welk voornemen ten dele wordt gehandeld in mijn brief van 18 september 1958 No. 11288/58/VI/9) tot een juiste inschakeling van de activiteiten dier lichamen in het geheel der economische ontwikkeling hier te lande te komen.

Voorts is onbekend, welke de kansen zijn op mijnbouwkundige ontwikkeling, die in sommige gebieden de situatie zou kunnen gaan bepalen. Hier kan slechts voortgezette research het antwoord geven, waarvoor ook Uwerzijds de nodige voorbereidingen (Mijnbouw-economisch onderzoek) zijn getroffen.

Wanneer thans wordt overgegaan op de vraag, welke mogelijkheden op dit moment aanwezig zijn om tot het opstellen en hanteren van een samenvattend meerjarenplan te geraken, dient de aandacht te worden gevestigd op een aspect van planning dat van direct praktisch belang is.

Al werden zojuist verschillende gebieden van planning onderscheiden, dient toch de onderlinge samenhang daarvan in ...

in het oog te worden gehouden. Strikt genomen is planning in één sector niet mogelijk; steeds zal de ontwikkeling op verschillende gebieden tegelijk in beschouwing moeten worden genomen. Het ontwerpen zowel als het uitvoeren van plannen vereist daarom bij degenen, die leidende functies bekleden in het ambtelijk apparaat een instelling, waarbij men zich steeds op de hoogte stelt van wat de ander doet en daarmee bij zijn eigen plannen volledig rekening houdt.

Ik heb de indruk, dat het hier in belangrijke mate aan schort. De tot dusver gebruikelijke werkwijze is er m.i. onvoldoende op afgestemd geweest zaken van algemeen belang gezamenlijk in beschouwing te nemen. De wijze van behandeling van onderwerpen als waarover het reisverslag van Dr. Van Baal handelt, illustreert dit. Incidenteel zijn suggesties gedaan, die zouden kunnen leiden tot een gezamenlijk aanvaardde beleidslijn, doch die niet tot hun recht zijn gekomen. Als gevolg hiervan is de situatie thans niet voldoende handelbaar om aanstonds met het opstellen van meerjarenplassen een begin te maken.

In het hierboven reeds aangehaalde rapport van deskundigen der Herstelbank wordt hieromtrent het volgende gezegd:

"The need is rather for more adequate and more systematic study of what can be done and for the preparation of practical programs on which specific decisions can be based.

The present administration in New Guinea is insufficiently equipped for this kind of activity. The key officials are heavily burdened with current operating responsibilities and they do not have people on their staffs who are available and equipped for work of this kind.

.....
Specifically we suggest that it would be desirable to develop a simple but effective process of assembling information on specific plans and projects, formulating a comprehensive program and relating this program to the annual budgets and allocations of funds. This should go considerably beyond the beginnings that have been made in the Department of Finance and Economic Affairs. We do not believe that any elaborate organization would be necessary. Responsibility should center in a senior official who could take the lead among the departments. It may be desirable for this official to have a few appropriately trained assistants, but we do not envisage the need for a large office."

De Raad voor Volksontwikkeling in het eveneens reeds aangehaalde verslag (blz.21) "acht het voorts wenselijk, dat de harmonisering van de onderscheiden regionale welvaartsplannen in handen wordt gelegd van een centrale coördinatie-commissie, waarin bij voorkeur ook het niet-ambtelijk element in de samenleving moet zijn vertegenwoordigd."

Belangrijker evenwel acht ik de toevoeging in het rapport der Herstelbank aan het laatste citaat n.l.:

"It ...

"It would be essential to have the understanding and cooperation of the various departments and of the regional and district officials."

Ik zie als mijn eerste taak te komen tot een meer systematische werkwijze, die het draagvlak vormt waarop gecoördineerde planning tot uitvoering kan worden gebracht.

De vraag, in hoeverre daarvoor een afzonderlijk apparaat nodig is, zal dan ook beter beantwoord kunnen worden.

Het betreft hier in het bijzonder de organisatie der topleiding van het Gouvernement van Nederlands-Nieuw-Guinea, waaromtrent ik binnenkort, mede naar aanleiding van het eerste dezer dagen uitgebrachte rapport van de Organisatie Commissie 1958, mijn gedachten zal afronden.

Enige maatregelen van organisatorische aard werden daartoe blijkens het voorgaande reeds getroffen. Ook werd een geregelde samenspraak des zaterdags ochtends van 8-10 uur met alle Diensthoofden ingesteld, buiten het kader van de Raad van Diensthoofden, waar actuele problemen worden besproken en gecoördineerde beslissingen worden genomen.

Tenslotte moge ik vermelden, dat bovenstaande uiteenzetting mede geschreven werd met de bedoeling, Uwer Excellentie in de gelegenheid te stellen Uw inzichten terzake, in het bijzonder betreffende het onderwerp "meerjarenplan" te verduidelijken en mij kenbaar te maken, waartoe bij mijn aanstaand bezoek aan Nederland, de geschikte gelegenheid lijkt te bestaan.

De Gouverneur van Nederlands-Nieuw-Guinea,

PLATTEEL.

Overzicht

van naar aanleiding van het reisverslag van het bezoek van Dr. van Baal aan Australisch Nieuw-Guinea uitgebrachte commentaren en getroffen maatregelen.

- punt 2. De Nederlandse Liaison-Officier te Port-Moresby heeft geen consulaire taak gekregen; vide zijn instructie vastgelegd in G.B. van 23-6-'58 No. 165

Een met Kainantu of Goroka vergelijkbare vaantiegelegenheid bezit het Nederlandse deel nog niet. Momenteel lenen zich de omstandigheden hier te lande er minder toe. Behalve een koel klimaat bestaan de vereisten van een goede aanvoer en een gemeenschap als achtergrond die reeds de nodige faciliteiten biedt (o.a. winkels) waarop zowel hotelleiding als gasten kunnen terugvallen. Particuliere initiatieven ten deze zouden gaarne worden aangemoedigd, waarbij voorhands een goede hotel- en recreatie gelegenheid in of nabij Hollandia de meeste aandacht verdient.

- punt 4. Bevordering van zelfwerkzaamheid van de bevolking heeft de aandacht; de bestuursambtenaren werden in deze zin geïnstrueerd.

De gevoerde propaganda is in een enkel geval niet zonder gevolg gebleven; als voorbeelden kunnen worden genoemd de polikliniek te Meegim en de aanzienlijke activiteit met betrekking tot de aanplant van klappers en neetsmuskaat in de onderafdelingen Radja Ampat, Sorong en Teminahoan.

Overigens zou het van belang zijn naar inzicht te hebben in de wijze waarop deze zelfwerkzaamheid in het Australische deel van Nw.Guinea wordt bevorderd.

Ten aanzien van de in dit verband genoemde punten a t/m d kan het volgende worden opgemerkt.

- a) De mogelijkheid van toepassing van een soortgelijke werkwijze als te Rabaul is ook voor Hollandia en Sorong onder de ogen gezien.

Het voor de lossing van schepen beschikbaar arbeidspotentieel van de dorpen in de onmiddellijke nabijheid van de hoofdplaats is echter te gering om een vlotte lossing te kunnen waarborgen; te veel mannen hebben reeds vast werk. In Sorong bestaat bij de arbeiders wel de tendens, zich los te maken van Indonesische of Chinese organisatoren van havenarbeid. Het ontbreekt echter tot dusver aan goede Papoea-organisatoren, die het vertrouwen van de opdrachtgevers genieten.

- b) Over de mogelijkheden van goudwinning in het boven-Moejoe gebied valt uiteraard nog niets te zeggen. Wellicht zal het door de Sterrengebergte-expeditie te verrichten onderzoek hier licht op werpen.
- c) Voor het bestaan van een markt is nodig een zeker bevolkingsbestand in de omgeving van het centrum dat het afzetgebied vormt. In dit opzicht zijn de omstandigheden bij verschillende grotere plaatsen (Serong, Manokwari) niet gunstig. Toch begint de rond de steden woonachtige bevolking zich meer op de teelt van groenten en fruit voor de verkoop toe te leggen. Dat de afzet niet door middel van een markt loopt doch via groentehandelaars, zoals te Hollandia het geval is, behoeft op zichzelf geen nadeel te zijn. Behalve in Seroel wordt ook in Biak en Fakfal markt gehouden.
- d) Dat de zelfwerkzaamheid op het gebied van kerkelijke organisatie ook in financieel opzicht, in het Nederlands gebied niet onderdoet voor die in het Australisch deel mag bekend worden verondersteld.

punt 5.

Een met de "village councils" vergelijkbare opzet van dorpsorganisatie is uitgewerkt voor de Schouten-Eilanden en Japan en kan op korte termijn worden verwezenlijkt. Invoering der maatregelen hangt samen met de wijziging der B.N.G. Soortgelijke bedragen als in de vorm van hoofdgeld betaald, worden hier ook in een veel juister systeem geheven als inkomstenbelasting van het land. Ter beschikkingstelling van de opbrengst van deze belasting aan de in te stellen streekraden, vormt een punt van later beraad.

punt 6.

Soortgelijke taken als die van de village councils zijn aan de op Biak en Japan in te stellen dorps- en streekraden toegedaacht. Voor de toekomst zal ook het beheer van een cacao-fermenteerinrichting een goede taak voor een streekgemeenschap kunnen zijn; voorlopig worden deze door het Exportbevorderingsfonds opgericht.

punt 7.

Een speciale opleiding ten behoeve van voorzitters van dorpsraden is onderdeel van de voor de Schouten-Eilanden ontworpen plannen. Het blijkt overigens wel dat de personeelsbezetting in het Australische gebied van dien aard is dat bestuursambtenaren voor het werk van de vorming en leiding van de raden kunnen worden ingezet in een aantal dat hier voorlopig niet tot de mogelijkheden behoort.

Ook hier zal een degelijke opleiding voor fermenteerderij-klerk noodzakelijk zijn. Deze opleiding, welke, zoals het zich thans laat aanzien, minstens 6 maanden zal moeten duren, zal slechts plaats kunnen hebben aan een in bedrijf zijnde fermenteerderij. Als eerste plaats komt voor deze opleiding in aanmerking Serpei.

punt 8.

Wat de "fluwelen aanpak" en daarmee in verband de zelfwerkzaamheid van de bevolking betreft bestaat de indruk dat het constateren van verschillen in de situatie hier en ginds niet voldoende is. Enige oorzaken van deze verschillen zijn evident. Als eerste kan worden genoemd de veel geringer bevolkingsdichtheid hier, waardoor in sommige streken de aanleg en het onderhoud van een weg boven de kracht van de plaatselijke bevolking gaat en een eenmaal aangelegde weg niet tot aantrekking van bevolking, noch tot het tegenevergestelde zou kunnen leiden.

Voorts is er het feit dat de bevolking ginds veelal van de aanleg van een weg of vliegveld direct economisch voordeel mag verwachten, hetgeen hier lang niet altijd het geval is. Ook mag aangenomen dat de invloed van het Duitse bestuur daar nog nauwerkt, terwijl het hier vooral de Amerikanen zijn geweest, die grote indruk op de bevolking hebben gemaakt.

Vermoedelijk is er ook wel verschil in de instelling van de ambtenaren. De Resident Galvinkbaai schrijft hierover: "Men krijgt echter juist het ambtenarenapparaat wanneer het hierom (d.i. om zelfwerkzaamheid der bevolking) gaat moeilijk in beweging. Vrijwel algemeen acht men pressie op de bevolking eigenlijk onerens. Verschillende factoren spelen hierbij een rol. Zo is de invloed merkbaar van de met het oog op Indonesië ontwikkelde ethische opvatting, welke dwang op de inheemse bevolking slechts kan zien als ten goede komend aan het kolonialisme, iets waartegen in de allererste plaats diens te worden gemaakt. Voorts brengt men uit Nederland met zich mede de vertrouwdheid met de vergaande sociale verzorging en bescherming daar te lande

/kapitalisme,

In dit verband kan ook een passage uit een tersake handelend schrijven van de Resident van West Nieuw-Guinea worden geciteerd: "Het zal in het algemeen echter in de streken, waar de bevolking intensief contact heeft gehad met de buitenwereld niet zo eenvoudig zijn om haar door zachte dwang tot werk te krijgen. Zij is dan al evenzeer "bulldozer-minded" geworden als onze jonge technische ambtenaren, die al lang niet meer zijn bijgebracht, wat al te uitsluitend met de handen en hoogstens een paar schoppen en een pikhouweel tot stand kan worden gebracht."

Wat de zelfwerkzaamheid van de bevolking betreft mag trouwens niet gegeneraliseerd worden; de situatie loopt van streek tot streek uiteen.

Er zijn voorbeelden van een alleszins bevredigende reactie van bevolkingszijde waar het werken betreft waarvan zij het nut insiet. De recentelijk aangevangen wegaanleg aan de Wisselmeren is er een van.

In het algemeen wordt van overheidszijde de laatste tijd een strakker standpunt ingenomen t.a.v. de van de bevolking te verlangen bijdrage in arbeid waar het werken betreft waarvan zij direct profiteert.

Verwacht wordt dat van de in het leven te roepen raden op dit stuk een belangrijke invloed ten goede kan uitgaan.

punt 10 en 11.

De in het verslag aan de orde gestelde punten op onderwijsgebied hebben geleid tot enige belangwekkende commentaren en voorstellen die nog geenszins een afgerond geheel vormen. Onderkend wordt dat aan planmatige uitbouw van het onderwijs behoefte bestaat.

Betreffende de verhouding met Zending en Missie op dit terrein is thans het standpunt ingenomen, dat het de overheid is die op onderwijsgebied behoort voor te gaan en het initiatief te nemen, daar aan te geven aan welke scholen, waar en tot welk aantal, behoefte bestaat en niet te wachten met het bepalen van haar standpunt tot er een subsidieaanvraag is. Dit impliceert dat de overheid een gefundeerd inzicht behoort te hebben in de huidige en toekomstige maatschappelijke behoefte aan onderwijs.

Onderzoek daarnaar is geboden.

Het bovenstaande behoeft geenszins tekort te doen aan de uitvoerende taak van de corporaties.

De dienstreis van de heer De Wit naar het Australisch gebiedsdeel werd nog niet gerealiseerd en ligt nog in het voornemen.

punt 13.

De mogelijkheid in hoeverre er aanleiding bestaat meer in (geïmpregneerd) hout te doen bouwen is nog in onderzoek.

Wel is typisch dat in het Australische deel de bouw van stenen huizen wordt overwogen in navolging van hetgeen bij ons geschiedt.

punt 15.

Naar bekend is heeft het bezoek van Resident Veldkamp, Controleur Massink en enige Papoea's in januari j.l. plaatsgevonden.